

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANO

Kiadóhivatal: Hegedűs Hiriapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BELA

Az Estilap sorsolása egy vagon tűzifa

Olvassa a 3-ik és 7-ik oldalon

KULFÖLD

Zadravecz püspököt polgári bíróság elé állítják a frankhamisítás körüli szerepe miatt

— Budapesti tudósítónktól —

A frankhamisítás ügyében a magyar közvélemény még mindig szenzációt keltő fejleményeket vár. Az újabb jelentős fordulat azonban nagyon várat magára. Újság újabb az, hogy Zadravecz István tábori püspök illetékessége ügyében napokon keresztül folytak a tárgyalások a katonai főparancsnokság és a királyi ügyészség között. Tegnap aztán

Janky Kocsárd hadsereg-főparancsnok Zadravecz ügyét polgári bírósághoz tette át.

azzal az indokolással, hogy Zadravecz nem katonai személy.

Árverés a Windischgrätz palotában

Windischgrätz ellen a napokban két árverést tüztek ki. Az egyiket Mirbach gróf, akinek az ismeretes burgonyapanamában is szerepe volt, indította kétszázmillió korona erejéig. A végrehajtás során

az országház-utcai palota egész berendezését lefoglalták, még a herceg frakkját is.

valamint Károly exkirály és Ottó aranyrámas arcképeit.

A másik végrehajtató a Tűzhely Bank, amely 230 millió koronás váltótartozásért adott be keresetet.

Az árveréseket az események következtében elhalasztották.

Újabb kompromitáló adat Nádosy ellen

Tegnap a rendőrségen újból kihallgatták Czeglédy Istvánt, Windischgrätz herceg safförjét. A safför előadta, hogy két hónap előtt

egy leszögezett, gondosan csomagolt, körülbelül egy köbméter irtartalmú ládát vitt Nádosytól Windischgrätz palotájába.

A rendőrségnek az a véleménye, hogy a ládában hamis bankjegyek voltak. A vizsgálat megállapította, hogy az országos főkapitánynak főszerepe volt a frankhamisításban.

A safför vallomásából arra is következtetnek, hogy Nádosy

nemcsak Windischgrätz-zel állott összeköttetésben, hanem a hamisítókval is a Térképészeti intézetben.

Apponyi megtagadja Windischgrätz

Londoni jelentés szerint a Manchester Guardian Apponyi Albert nyilatkozatát közli, aki a legitimisták nevében erélyesen visszautasította azt a vádat, mintha a legitimisták Windischgrätz bűntársai lennének.

Apponyi hangoztatja, hogy Bethlen ura a helyzetnek.

Óriási tűzvész pusztít Ploestiben

Ves edelemben az egész város

Lángokban egy petroleumfinomító — Edig ötvenmillió a kár

Bukarestből jelenti a Rador: Ploestiben tegnap este óta óriási tűz pusztít, amelynek hatalmas lángjai bevilágították az egész várost. Este 8 órakor a Cometa petroleum finomító gyár egyik kazánja hatalmas detonációval felrobbant és ettől lángba borult az egész épület. A robbanás után a gyár területén tartózkodók pánikszerűen menekültek a gyár telepéről, félve a további robbanásoktól. A helyszínre kiérkezett tűzoltóság a kirendelt katonasággal azonnal hozzálátott a

mentési munkálatokhoz, amely csak a tűz továbbterjedésének megakadályozására tudott szorítkozni. A tűz veszélyezteti a közelben lévő nyersolaj és benzintartályokat is. Ha a tűz továbbterjedését nem sikerül megakadályozni, úgy még beláthatatlan károkat okozhat és a bekövetkező robbanás veszélyeztetheti az egész város területét. Bár ezidélgi csak négy épület áll lángokban a kár így is meghaladja az ötvenmillió lejt.

Különös nagyváradai vámügy

Bonyodalmak a vámtól a drogériáig s a vegyvizsgáló állomástól a törvényszékig

Ismét egy tipikus vámügy, amely még nem ért ugyan véget, mégis híven példázza azokat a nehézségeket, amelyekkel a várad kereskedőknek, a vámközégek tulajbuzgósága folytán meg kell küzdeniük. Még az 1924 decemberében történt, „hogy dr. Kristóf Ottó budapesti vegyészeti gyára egy vagon vegyszert küldött a Heisler Ignác szállítócég nagyváradai fiókja címére. A kilenc millió magyar korona akkori értékében érkezett szállítmány műtrágya és állati tápszer céljaira alkalmas anyagokat tartalmazott, amelyekért igen csekély, — összesen 750 lej — vámléteket kell fizetni. A nagyváradai vámhivatal azonban kifogásolta a

vámbevallást és úgy találta, hogy a szállítmány sem nem műtrágya, sem nem állati tápszer, hanem erőelőző hulladék, amely után sokkal nagyobb vámléteket kell fizetni.

A vámhivatal ezért elkobozta az árut és 440,000 lej vámbírság megfizetésére kötelezte a szállítócéget.

A cég tiltakozott, a vám pedig ragaszkodott a maga álláspontjához, úgy, hogy a vegyszerekből megfelelő analízis végett elküldtek egy kis mintát a nagyváradai vegyvizsgáló állomáshoz.

A kémiai analízis — amelyet

Szeberényi Pál fővegyész végzett, megállapította, hogy az árut helyesen deklarálták, mert az csakugyan a bevallott célokra alkalmas vegyszer nem pedig sörélesztő hulladék.

Ennek ellenére a vámhivatal fenntartotta a vámkihágás vádját és pedig azzal az érdekes indokolással, hogy a nagyváradai államrendőrség arra a meglepő felfedezésre jutott, hogy

a vegyvizsgáló állomásra nem az eredeti anyagból küldtek mintát, hanem a cég Kiss Géza nevű tisztviselője erre a célra az Apolló drogériában vásárolta a foszfátot.

A rendőrség ezt a gyanút egy fizetési jegyzékre alapította, amely szerint

a drogéria igazolja, hogy vásároltak 25 gram foszfátot 105 lej értékben.

Ilyen előzmények után az érdekes ügy a törvényszék elé került, amelynek Mitescu—Fertigán-tanácsa tegnap délután tárgyalta azt. A Heisler Ignác szállítócég képviselőjét Dem Anghelescu ügyvéd látta el, aki érdekes védőbeszédében bebizonyította, hogy

az a vád, amely szerint a cég az analízisre szánt mintákat kicserélte volna, nem állhat fenn egyszerűen azért, mert a mintát a vegyvizsgáló állomásra december 31-én küldték, míg az Apolló-drogéria említett jegyzéke csak január 2-án kelet, tehát akkor, amikor az analízis már meg is történt.

Ezenkívül — úgymond az ügyvéd — visszaélés már csak azért sem történhetett, mert Szeberényi vegyész-mérnök az inkriminált analízis óta két ízben is megvizsgálta az anyagot és mind a két újabb analízis az első eredményt igazolta.

A törvényszék ezeknek a szenzációs állításoknak a beigazolása végett elrendelte Szeberényi főmérnöknek és Kiss Gézának, a Heisler cég ama tisztviselőjének a kihallgatását, aki a vámhivatal és a rendőrség adatai szerint az árumintát a drogériában vásárolta.

Herriot ismét a francia kamara elnöke

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: A kamara elnökévé 300 szavazattal 24 ellenében újból Herriotot választották meg.

Apollo mozgó

1926. január 13-15.

Atlantic sláger!

**Egy románikus éjszaka
következményei**Egy amerikai milliárdos leány
házassági történeté 7 felvonás.A főszerepekben:
Constance Talmadge és
Ronald Colman.

Ezt megelőzi a

Bagdadi tolvaj

Burleszk 2 felvonásban.

Pénteken:

Isten hoztaMarec legjobb bohózata
6 felvonásban. Közkiánatra

1926. január 16-18-ig

a leghatalmasabb kalandorfilm

A verengző kapitány

2 rész 11 felvonásban

Egy részben lejátszva

Jón

Jón

A vörös éjszaka

Rouph vaentimoval

MAREC**II. usági
filmmonarchia**nepszer koncertje köz-
kiánatra vasárnap 6 u.
től 6-ór a kávéházban.
Jegyek a Hegedüs Hir-
lapirodában 50, 30, 20
és 15 Lel. 2396* Dr Vostinár János hazatér-
zett. Dr Vostinár János főjegyző,
aki több napon keresztül Kolozsváron tartózkodott, tegnap
délután visszaérkezett Nagyváradra. A főjegyző ma délután újból
átvette hivatala vezetését.* A váradai törvényszék új rend-
je. A jogkereső közönség, de maga
az ügyvédi kar is nehezen tudja
megszokni a váradai bíróságok új
rendjét, amely viszont éppoly ne-
hezen akar kialakulni. Lényeges
változás az is, hogy a törvényszék-
ben a polgári keresetek és teleb-
vezések beadásánál most már min-
den taxát a porteresi hivatalban
kell leróni. Ez a rendelkezés
mindazokra az ügyekre is vonat-
kozik, amelyekben még nem tűztek
ki tárgyalási határnapot. Helyes
helyről ezért annak közlésére ker-
tek fel bennünket, hogy az ilyen
függő ügyekben lerótt bírágilleté-
teket a felek, vagyis az ügyvédek
visszavehetik, hogy azok helyett
a porteresi hivatalban fizessék
be a megfelelő új taxákat. El-
lenkező esetben — közli informá-
torunk — az ügyeket nem tűzi ki
a törvényszék tárgyalásra.* A Hegedüs Hirlapiroda könyvtára új katalógusa. A Hegedüs Hirlapiroda könyvtára a nagy olvasói részére orvencsés új-
sággal szolgál a hirnapiroda. Teg-
nap ugyanis megjelent a kölcsön-
könyvtár új, nyomtatott katalógusa.
Ez a könyvjegyzék minden te-
kintetben tökéletes, magában fog-
lalja a kölcsönkönyvtárban lévő
összes könyvek pontos és teljes
jegyzékét, úgy, hogy az olvasó
most minden külön érdeklődés
nélkül kiválaszthatja a neki tetsző
könyvet az új katalógusból. A
könyvjegyzék egész vaskos kis fü-
zet és megállapítható belőle, hogy
a Hegedüs Hirlapiroda kölcsön-
könyvtára ma már Erdély egyik
leggazdagabb és legtejesebb gyűj-
teménye, melyben a legmodernebb
és a klasszikus művek több pél-
dányban állnak a közönség ren-
delkezésére.* Mahjong-est. Február 13-án
farsang utolsó szombatján tart-
ja az izr. Nőegylet szokásos évi
nagy mulatságát árvai és vé-
denecsei javára. Mint mindenkor,
kifünő megértéssel elvárja a
közönség izlését. Mi van ma di-
vatosabb felkapottabb, mint a
Mahjong?! Farsangi estélyét
tehát e jegyben tartja meg. Hely-
et adva más játékoknak is.
Iz. és ötletes jelmezek jele-
nik meg nemcsak a Mahjong,
hanem más szerencsejátékok fi-
guráit is. A bridge, a dominó, a
sakk, mennyi alkalmat nyújt
pazar ötletek kivitelére. Nem
kétekedünk, hogy az ügyes
rendezés pompás csoporto-
zatokat s felvonásokat ren-
dez majd a jelezések tömegé-
ből.* Február elsején lesz a bérko-
csisok román vizgája. Annak ide-
jén hírt adunk róla, hogy a nagy-
váradai rendőrprefektúra megköve-
teli a bérkocsisokat, hogy zárt
határon belül sajátítsák el az ut-
cák román neveit és a fontosabb
intézmények pontos címeit. A
vizsgát, értesülésünk szerint fe-
bruár 1-én tartják meg és aki meg-
felelő jártasságot nem árul el, an-
nak hajtási engedélyét azonnal
bevonják.* Az Uri embereket, a szin-
ház szenzációs dráma udonsá-
gát mindenkinek meg kell néz-
ni, akit a zsidókérdés érdekel.* Január 19-én van a Sándor
Erzsi kamaranékesnő daestélye a
Kath. Körben.* Opera-esték hetenként az
„Elite“-kávéházban.* Kölcshörkönytár új katalógus
megjelent. Kapható a Hegedüs
Hirlapirodában.* Az Uri embereket, a szin-
ház szenzációs dráma udonsá-
gát mindenkinek meg kell néz-
ni, akit a zsidókérdés érdekel.* Váltsa meg jegyét január 19-re
a Sándor Erzsi kamaranékesnő
egyetlen daestélyére.

Elegáns nő AGI crémet használ.

* Dlutáni tánc és zene az
„Elite“-kávéházban.**J. ndor Erzsi
Ótáradai hangversenye**Minden hangverseny szezonnak
kétségtelenül egyik legnagyobb ese-
ménye lesz Sándor Erzsiné, a
világnívű magyar operanékesnő-
nek egyetlen hangversenye, mely
január 19-én lesz a Katholikus Kör
koncert termében. A közönség
máris óriási érdeklődéssel tekint a
művészi szenzáció elé, úgy, hogy a
jegyek legnagyobb részét elővetel-
ben vásárolják meg. A hangverseny
este 9 órakor kezdődik. Részletes
műsor a következő:1. Verdi: Rigoletto operából Gil-
da nagy áriája. 2. Zongora solo:
Roderich Bass-Concert atnat
Strauss János: Frühlingsstimmen
c. keringője felett, Guttman Mik-
lós. 3. Dalok a) Meyerbeer: Alom
álom édes álom, b) Pergolési:
Nina, c) Faubert: Madár az erdő-
ben. Szünet. 4. Delibes: Csengei-
tyű ária Lakmé operából. 5. Zon-
gora-solo Westerhaut: Gyermek-
bál. Előadja: Guttman Miklós. 6.
Offenbach: Isteni ősz.* Az Uri embereket, a szin-
ház szenzációs dráma udonsá-
gát mindenkinek meg kell néz-
ni, akit a zsidókérdés érdekel.* Különleges reggeli az
„Elite“-kávéházban

a Hegedüs

**Ma
Vörös Est**Hobari Henley rendezése
**Megifjodás
tragédiája**
Modern élel és szerelem drámájaFőszerepben:
ADOLF MENJOU
CONRAD NAGEL

Neyman szinkörben.

**Ingyenes sorsolás
a péntek esti 9 órás
előadáson
a Dorian Filmszínházban****Nyereménytárgyak:**

- 1-2 Két üveg valódi holland Fo-
ckink-likőr
- 3-5 három doboz egy kgros Capsa
bonjon
- 6 Két páholyülésre érvényes egyhó-
napos szaoadjegy
- 7-10 Négy betlauer-regény
- 11-25 Szaoadjegyek a Bánatos utca
hétfő esti bemutatójára

Szinre kerül

CIRCE

Főszerepben: Mac Murray-val.

NAIV EMBERA kávéházba beállit Kohn és
azt mondja Grün: aki:— Abbázában együtt voltam
a kedves feleségemmel és a ked-
ves sógorommal, a rendőrkapi-
tány-val.— Pardon, — mondja Grün
— nekem nincs is rendőrkapi-
tány sógorom.— Nincs? Nekem önagysága
mondotta.— Az lehet. Mert maga egy
naiv ember. De próbálja ezt ő
nekem mondani.**Captain Blood
A verengző
kapitány**A világ le. nagyobb kalandorfilmje
hátrész egyszerű
Pénteken az ApollóbanIngyen kap minden vásárló
januárban egy üveg Premier
Ambra kölnivizet az
Angyal drogériában**NYILTTER**Fájdalommal megtört szívvel
tudatjuk, hogy felejthetetlen
drága gyermekünk, testvérünk
és rokonunk**Weisz Hilda**23 éves korában, 14 napi
fővid szenvedés után elhunyt.
Temetése ma, szerda d. u.
2 órakor volt az orth. izr.
temető gyászházából.
Emlékét kegyelettel őrizzük.Weisz Mór és neje
szüleiJolán, Bandi, Irén, Mancsi,
Imre és Józsi
testvérei
és rokonai.Január
19-én**Sándor Erzsi
hangversenye**a Kath.
Körben

A pesti detektívek éjjeli mozgósítása

A frankhamisítási ügy további fejleményei — Nem Erzberger gyilkosa, — csak egy magyar nyomdász... A titokzatos milánói ur

— Budapesti tudósítónk távirata —

A frankhamisítás ügyében folytatott nyomozásban még mindig várható szenzációs fordulat. Tegnap ugyanis

éjjel előtt a budapesti főkapitányságról autók száguldottak a főváros minden irányába azzal az utasítással, hogy a frankügy nyomozásában résztvevő detektívek azonnal gyűljenek össze a főkapitányság épületébe.

Hasonlóképpen berendelték a fogalmazói karhoz tartozó azon tisztviselőket, akik az ügyben nyomoztak. Éjjelkor már újból igen nagy élénkség volt a főkapitányságon, de még nem tudódott ki, hogy ennek az éjszakai gyülekezésnek mi a célja.

Az esti órákban ugyanis az történt, hogy Bauer Ernő rendőrfőtanácsost, aki a frankhamisítási ügyet vezette, felkereste Mr. Doucet, a párisi rendőrségnek két hete Budapesten tartózkodó tisztviselője, és közölte vele annak a

nyomozásnak az eredményét, amelyet a francia rendőrtisztviselők Milánóban végeztek.

Lényeges újszerűsége a francia nyomozásnak abban van, hogy a párisi detektívek megállapították Milánóban, hogy a hamis frankok értékesítésében nem pusztán

Andor Endre, Mankovits Béla dr Schwetz Tibor dr jártak Milánóban, hanem még egy negyedik úr is.

Ez a negyedik személy egy sifirozott levelet is írt Andorék-nak, amelyet a francia rendőrök megtaláltak. Ennek a negyediknek a nevét megállapították,

a nyomozás érdekében azonban egyelőre titokban tartják.

Bauer főtanácsos a francia tisztviselő közléseit nyomában jelentette Marinovich Jenő főkapitánynak, aki arról viszont a kormánynak tett jelentést. A rendőrtiszték éjszakai mozgósítása kormányintézkedésre történt és annak egyes részleteit mélységes titok fedi.

A tegnapi budapesti hivatalos jelentések nagy bőbeszédűséggel számoltak be Gerő László a Térképészeti intézet helyettes igazgatójának vallomása alapján arról, hogy a frankhamisítási ügy értelmű szerzője Schultze német tiszt, aki Erzbergert meggyilkolta. Mára aztán az Uj Nemzedék című lap azt a szenzációs értesítést közli, hogy a pesti rendőrség megállapította, hogy

a frankhamisítást Párisban nem Schultze, hanem

Schulcz nevű magyarországi nyomdász, aki a kommun alatt viselt dolgai miatt kénytelen volt Magyarországból elmenekülni, árulta el.

A laps zerint Schulcz már régebben áll a francia rendőrség szolgálatában és a frankhamisítási ügy nyomozása idején is többször megfordult Magyarországon.

A magyar rendőrség állítólag erőlyesen követeli Schulcz letartóztatását,

akit bűnrészességgel gyanúsítanak, mert a nyomozás adatai szerint a hamisításhoz szükséges papírányagot ő szállította be Németországból megfelelő haszonrészesedés fejében.

Az Uj Nemzedéknek ezt az értesülését a legnagyobb fenntartással közlik a budapesti lapok. Valóban létezik egy

Schulcz Ignác nevű nyomdász, aki emigrált Magyarországból,

mert a proletárdiktatura alatt tekintélyes pozíciót töltött be. Ő volt ugyanis a budapesti államrendőrségből átalakult vörösrendőrség parancsnoka Jancsik Ferenc mellett. A fiatal nyomdász, aki tevékeny részt vett a szociálista ifjúság mozgalmában, az októberi forradalom alatt szervezett Népi rendőrségnél teljesített fontos szolgálatot és a kommun kitörése után innen került a vörös őrséghez. Nem lehetetlen, hogy a kommun alatt szerzett rendőri összeköttetései folytán talált kapcsolatot Windischgraetz-ékhez. Az bizonyos, hogy

a kommunban elfoglalt vezető pozíciója ellenére az utóbbi években gyakran megfordult Budapesten,

anélkül, hogy a hajaszála görbült volna, holott nála kisebb pozíciót betöltött embereket erősen üldözték és hosszú szabadságvesztés büntetést voltak kénytelenek kitölteni.

Windischgraetz felesége a fogházban

A herceg a franciák közbenjárásától várja a szabadulást

Tegnap reggel nyolc órakor, mikor még teljesen néptelenek voltak a markó-utcai fogház folyosói,

Nádossy Imrét két oldal-fegyveres fegyőr levezte a fogház udvarába.

Nádossy kemény kalappal a fején, kis kabátban ment le a fogház udvarára, hogy napi egy órai sétáját elvégezze. — Nyolc órától kilencig tartott a séta, aztán az örök visszakísérték cellájába.

Dél előtt tíz órakor megjelent az ügyészség elnökénél herceg Windischgraetz felesége, aki beszélgetési engedélyt kért a főügyésztől. A herceg-asszony azzal támogatta kérését, hogy családi okok, családi megbeszélőnivalók feltétlenül szükségessé teszik azt, hogy férjével legalább rövid

félórát beszélhessen a fogház beszélgető szobájában.

Sztrache főügyész teljesítette a kérést és a hercegaszonyt féltizenegy órakor a főügyész egyik teremszolgája kalauzolta a fogházba.

Windischgraetz kártérítést ajánl a franciáknak.

A Banque de France, mint ismeretes, jogtanácsosa útján kártérítési igényvel lép fel Windischgraetz Lajos herceg ellen.

A kártérítési keresettel kapcsolatban beavatottak megállapították, hogy a hercegnek

összes adóssága 21 milliárd koronát tesz ki.

Ezzel szemben pontos adatok szerint Windischgraetz összes jövedelme

17 milliárd koronára becsülhető.

Igy tehát megdőlt az az állítás, hogy a herceg annyira el volna adósodva, hogy kénytelen volt frankhamisításra adnia magát.

A herceg jogi képviselője, dr Dánér Béla az utóbbi napokban többször tanácskozott Windischgraetz családtagjaival és e tanácskozásnak eredményeképpen Windischgraetz kijelentette, hogy

erejétől telhetőleg hajlandó kártérítést nyújtani a franciáknak.

Dr Dánér Béla védő már érintkezésbe is lépett a francia megbízottakkal, hogy megérdeklődjék a kártérítés nagyságát. Windischgraetz és Dánér megvitatták azokat a módokat,

amelynek alapján a herceg mielőbb kiszabadulhatna a fogházból. Arra számítanak, ha pozitív alapot nyújtanak a Banque de France kártalanítására, úgy

a franciák közbenjárnak a herceg kiszabadulása érdekében.

Annyi tény, hogy a magyar hatóságok a szabadonbocsátásra önként aligha lesznek hajlandók.

A váradi filharmonikusok tegnapi hangversenye

A nagyváradi filharmonikusok tegnap este tartották második hangversenyüket az idén. A Katolikus Kör terme zsúfolásig megtelt, ami kétségtelenül örömdetes jele a komoly muzsika iránti érdeklődés javulásának, s a közönség fejlődő ízlésének, amiben a filharmonikusok igyekezetének jelentékeny szerepe van. A tegnapi koncertnek a filharmonikusok zenekari szereplésén kívül vendége is volt. A Nagyváradra érkezésében akadályozott Kósa zongoraművész helyett Cherchez Ilona zongoraművész nő lépett fel. A kivételes tehetségű előadó-művész nő kifinomult ízlésről és alapos készütségről tett tanúságot. Játékában a technikai készség már mellérendelt szerephez jut, mert stílusbeli kifejezésre fekteti a fősúlyt. És ez már magában a legteljesebb értékjelző. Debussy: Prelude-jét modern könnyedséggel interpretálta és ugyanezt mondható a Martuzzi: Scherzóról is. Liszt-Paganini: Studiumát bravúros biztonsággal adta elő.

A filharmoniai zenekar Selmann: D-moll szimfóniájával vezette be a koncertestét. A szerelem tavaszi illata árad ebből a zenei költeményből. Legszébb tétele a világszerte népszerű Román, amelynek ezuttal is a leghangosabb sikere volt. És itt Popescu csellóművész játéka érdemel dicséretes megemlést. — Schubert egyik legszebb zenei alkotása a csonka II-moll szimfónia szerepelt még az est műsorán. Az elragadóan finom melódiájú muzsika már több iz-

Ne hamisítsa az Estilapot

Inkább vegye meg

Ez olcsóbb, gazdaságosabb, praktikusabb és hasznosabb!

Először elolvashatja belőle az összes szenzációkat. Aztán résztvehet az ingyenes sorsoláson.

Nyerhet egy vagon tüzfát ingyen a január hó 31-iki sorsoláson

és minden héten kaphat egy tizezer lei értékű ajándékot!

Harisnyák, keziylak, feneérnemdek szolici
olcsó árban BLEICK dívatáhdzók Sespassag

Színkép

HETI MÜSOR:

Szerda: Uri emberek, Galworthy világsikerű dramája, bemutató, bérleten kívül. Sorozat szám 23.

Csütörtök: Uri emberek drámai
ujdonság másodszor, A berlet. So-
rozat szám 24.

Péntek: Új emberek drámai új-
donság harmadszor, B bérlet. Do-
rozzat szám 25.

Szombat délután fél 4-kor: Hármascskan operett újdonság drámai személyzettel, mérsekelt netyárakkal. Sorozat szám 26.

Szombati este: A szerelmes pró-
bababa, I. Minulescu pályadijas
drámájának bemutatója a szerző
jelenlétében dr. Kádár Imre beve-
zető előadásával, beteli szünetben.
Sorozat szám 27.

Vasárnap délután fél 3-kor:
Francia operett u. u. u. sz., mérsé-
kelt helyárrakkal. Sorozat sz. 28.

Vasárnap délután lei 6-kor: A Bor népszínmű, új betanulással, mérsékelt helyárrakkal. Sorozat szám 29.

Vasárnap este fél 9-kor: Uri emberek, drámai ujdonság öltödször. Sorozat. szám 30.

Héllő: A szerelmes próbába,
I. Minulescu pályanyertes színma-
ve, A bérlet. Sorozat szám 31.

Kedd: Orlov operett B bérlet-
ben. Sorozat szám 32.
Szerda: Nagy nő. Operett udon-

ság, bemutató, bérleten kívül. Sorozat szám 33.

A SZINHÁZI IRODA HIREI:

— Uri emberek mai premierje. Ma este lesz Galsworthy szenzációs drámájának az Uri embereknek a premierje. A drámai együttes különleges szorgalommal készült erre az előadásra, melyről előre látta mindenki, aki a közönség ízlésével tisztában van, hogy állandó sikerek hőisévé fogja avatni ezt a világhírű darabot. A közönség egy pillanatra sem fogy ki az izgalmakból. Lélekzet visszafojva figyeli az egymásba kapcsolódó és látkető cselekményű jeleneteket, ame-

lyeknek az angol iőuri kör ex-
clusiv mlőjő, és mentalitát
őniták eőnk. Az Uri emberek
nincs dráma, ezért is tehat
nagy őruk ődősre szőnő,
mert nincsenek benne hosszú
filozófiasok, hanem minden
szőnak jelentősege és a bonyo-
dalom szempontjából súlyos
következménye van. Mindent
ősszevéve, meg kell állapítani,
hogy az Uri emberekőnl izgal-
masabb, idegőszitőbb drámát
az utőbbi időben nem irtak. Az
Uri emberek főszerepeiben
rendkívő hálás feladathoz jut-
nak a drámái egyőttő legki-
vőőbbjai, Jőlska Mici, H. Csil-
lag Emmy, Petrőczy Aniz, Tőth
E.ek, Grőf Lászlő, Darvas,
Stoll, Tompos, Ocskay, Kertész
és Bereng. Az Uri embe.ek
premierje és vasőrnapi ősti elő-
adása bérletszőnetes, a cső-
tőrtőki A), a pėnteki pedig B)
bėreiben megy. Figye. meztet-
jők a kőzőnsėget, hogy a drăma
7 kėpe alatt csak kėtszer van
szőnet a II-ik és IV-ik kėp után.

— A szerelmes próbababa. Szombaton este a szerző jelenlétében mutatja be a színház Minulescu pályadíjat nyert nagyszerű drámáját, a Szerelmes próbababát. Az érdekes színházi est értékét emeli még az a körülmény is, hogy a darab előtt dr. Kádár Imre kolozsvári újságíró a dráma fordítója bevezető előadást fog tartani. Szombaton délután Hármacs-kán operett, újdonság olcsó helyárakkal, vasárnap délután fél 3-kor Fraskita operett újdonság, fél 6-kor Bor népszin-mű kerül színre mérsékelt hely-árak mellett a legjobb szerep-osztásban.

— Szombaton délután Hármacskán. Rendkívül nagy sikert aratott pompás operett a Hármacskán, melynek Sylvestre este volt a bemutatója, szombaton délután fél 4-kor

olcsó helyárrakkal kerül színre.
Ennek a kacagató frappáns öt-
letekkel tarkított operettnek
főszerepelt, mint ismeretes, a
drámai együttes tagjai Jászák
A. főszerepekben Zöldhegyi
Anna, L. Hollós Juci, Peróczy
Aliz, Tóth Elek, Simon Évi,
Tompá, Tompos, Stoll, és Be-
reng lépnek fel.

— A Nagy nő. Szerdán este ismét premiere lesz a színháznak. Ekkor kerül színre e.öször Gilbert világsikerű aratott új operettje a Nagy nő Zöldhelyi Annával a címszerepben.

— **Fraskita és Bor.** Vasárnap délután fél 3 órakor a Fraskita című Lehar-operett újdonság kerül színpadra P. Gaizler Lolával, Bellák Arankával, Ocskayval, Págerrel, Tompossal, Stohal, Sóssal és Berenggel a főszerepekben. Fél 6-kor Gárdonyi Géza leghíresebb népszínműve, a Bor megy új betanulása. — Mind a két délutáni előadás mérsékelt helváru.

Divairidikulök.
ernyen, rovdaruk

Farkas-áruház

Nic. Jorga (Zöldfa.-utca 5.

Tessék meggyő-
zódni, hogy **SZOVET**
és bélelésű különlegességeink
legolcsóbbak! 2114
HAVAS és GRUNFELD
posztófáruházz Avram (Kossuth.-u. 8

Üzletmagyobbítás
minden orrasi ártiszámolás!
Nagy maradék vásár
 Építkezés alatti árusítás az udvarban,
 bejárat a Léva-palota első kapuján
Buck Bernát
 Mária királyné Bémer-ter 2320-IV
 Portál elődő

Útle'berendezés
eladó

Üzletátalakítás miatt

Üzletberendezés eladó

A KÖRÖSPARTI ÁRUHÁZ

a raktáron lévő **összes árukat** a mai naptól kezdve
hatalatlan olcsó áron elárúsítja

Eolin ruhaselyem mintás	ezelőtt 580,	most 315 lei	Liberti batisztok sima	ezelőtt 85	most 49 L.
Eolin ruhaselyem színes	„ 680,	most 390 lei	Puha liberik divat mintákban	ezelőtt 120	
			— — — — —		most 76 lei

Ruhaszövetek, öltönytiszítók, vászonárak, damasztárak
családias olcsó árban való elárúsítása

Üzletberendezés előadó

Soha vissza nem térő alkalom
olcsó vásárlásra

Üzletberendezés eladó

BANKJEGY-GRAFOLOGIA

Pénzhamisító-ünnep Nagyváradon

— Szabad-e most már nekem is hozzájárulni a frankhamisítási botrányhoz, Szerkesztő ur?

— Ugyan mit akar Ön ezzel az ügygyel? Örüljön, hogy semmi köz sincs hozzá. Nem érdekelt benne, sőt még irnia sem kell róla.

— Engem, mint javíthatatlan nagyváradi, csakis helyi szempontból foglalkoztat az egész szenzáció. Vartam mostanáig, de kétségbe kell esnem. Látom, hogy Nagyvárad egészen kimarad ebből a világeseményből.

— Hát hogy képzelte a dolgot? Mi köze lehet Nagyváradnak a frankhamisításhoz?

— Közvetlen kapcsolatot nem tételezlek fel. De kissé bánt, hogy ebben a városban, ahol annyi ötletes, elszámt, vakmerő és ravasz üzletember van, nem akad egyetlen büntetés sem.

— No, ami az üzleti részét illeti.

— Csakis erről van szó. Szerkesztő ur. A politikai része rám nézve teljesen indifferens. De ha elgondolom magamban, hogy a pénzhamisítás teljesen intellektuális foglalkozás, amivel sokat lehet keresni nem is értem, hogy maradhattak ki belőle a nagyváradiak.

— Ezt nem értem.

— Hát látja Szerkesztő ur, a pénzhamisításhoz nem kell más, mint egy nagyon ügyes rajzoló, egy tökéletes kézisajtó. Ezek a technikai feltételek, amelyeket kétségtelül pénzért kell megvásárolni. A többi, mind üzleti érzék dolga.

— Miért üzleti érzék?

— Be kell szerezni a megfelelő papírokat. Ugy-e nem kételkedik ebben, Szerkesztő ur, hogy egy ilyen akció munkát csakis nagyváradi ember tud elvégezni. S azután el kell helyezni a hamis bankjegyeket. Hát én lefogadom, hogy erre csak nagyváradi ember alkalmas. A frankhamisítók éppen abban hibáztak, hogy nem jöttek ebből a célból Nagyváradra.

— Önnek furcsa fogalmak vannak a nagyváradi üzletemberekről.

— Miért? Kapcsoljuk ki az ügyből a politikát, a büntetőjogi részt és az erkölcsi motívumokat. Azt beláthatja Szerkesztő ur, hogy a váradi üzleteknél ez minden nehézség nélkül lehetséges.

— No, tegyük fel.

— Akkor marad az üzleti rész. Ez pedig tökéletesen megfelel a mi mentalitásunknak. Kis tőkével, minden befektetés nélkül, a személyes szabadság házárd kockázatásával milliárdokat lehet keresni. Tessék csak egy apróhirdetést közzétenni az Estilapban. Csodálkozni fog, mennyi vállalkozó jelentkezik.

— Es miért fáj az Önnek, hogy nagyváradiak nincsenek belekeverve a botrányba?

— Lélektani szempontból. Kétségtelen ugyanis, hogy a pénzhamisítás világszerte divattá fog válni. En legalább ezer emberrel diskuráltam az ügyről. Senki sem hibáztatta magát a bűncselekményt, de mindenki fel volt háborodva, hogy milyen istobán és ügyetlenül csinálták a magyar főurak. Pontosan meg tudták mondani, ki hol követett hibát. Tudja mi következik ebből?

— Nem tudom.

— Az, hogy a kritikusok tudat

alatt ezt gondolják magukban. En sokkal jobban csinálnam. Ettől már csak egy lépés az, hogy meg is csinálják. Mintahogy meg is csinálják.

— Itt Nagyváradon?

— Egyelőre nem. De másutt már virágzik az üzlet. Hamisítják a pezétát, a frankot, a márkát, a fontot, a dinárt, a dollárt és minden elképzelhető pénznemet. Csak a magyar koronát, az osztrák koronát és a szovjetrubelt nem hamisítják. Mert ez nem fizetődik ki.

— És mi következik ebből?

— Az, hogy Nagyváradon is

megalakul egy ilyen ipartelep. Meg vagyok győződve róla. S akkor én is kenyérbe jövök.

— Ön is részt akar venni a pénzhamisításban?

— Először is. Új lelkeket tudomány alapját vetem meg. A bankjegy grafológiát.

— Mit?

— A bankjegygrafológiát. Ha a kézírásból lehet következtetni az illető jellemére, úgy sokkal könnyebb a hamis bankjegy rajzából, amelyen annyi vonás, annyi apró kis részlet árulhatja el a szerző jellemét. En már foglalkozom ezzel a tudománnyal.

— Mondja el, miképpen?

— Ha a rajz egyenletes, sima és nyugodt, megállapíthatom, hogy a hamisító rendes ember, nyárszolgár, nős, több gyermek apja és

rendezett viszonyok között él. Ha a rajz nagyon torz, elhanyagolt, durva és kusza, kénytelen, hogy a szerző ideges, lelki háttér győzi, talán pszichopatológiai gattással vannak és pereli a változást. Ha a bankjegy női alakpa idealizált, a hamisító boldog szerelmes. Ha a nő arcvonásai ielditak, a tettes tájított arra, hogy megcsalja a felesége.

— Nagyszerű. De miéoda praktikus haszna van ezeknek a lélektani megállapításoknak?

— Mert minden esetben megtudom mondani, hogy a szerző születt büntetés, lombroszi értelem-ben.

— Honnan veszi ezt?

— No hallja, egy pénzhamisító mégsem lehet tisztes ember. — drb.

Beszélgetés Goga Oktaviánál régi és új antiszemizmusáról, a bukaresti sajtóról, az integráció-onalizmusról, a kisebbségi kérdésről, a csucsal politikáról és egy pohárköszöntőről

Nagyon régen történt, — majdnem a történelem előtti időkben. Aki akkor született, az ma már konfirmáció előtt áll. Első komoly aktus az emberszámba vétel felé. Hány merész terv, félve, sugva, kimondott szó még önmagunknak is nehezen bevalótt gondolat, amin akkor vajdult az emberi lélek — vált azóta véres valóság; hány tiszta szép illuzió röpött el végleg az álmok immateriális világából. Nyakunkra nő a nemzedék. Gondolat-csírak, amelyek merész sudárba szöktek, valóságok, amik elbuktak, álmok, amik ma már álomnak is merésznek tetszenek — ime tizenkét letűnt év összefoglalása, amit demonstratív módon kiegészít a világ térképe...

„A világ politikai térképe az elmúlt 12 év alatt gyökeresen átalakult, de még inkább átforgalmódott a lelki térkép!” — ezt a megállapítást hallhattuk tegnapelőtt este Goga Oktaviántól. A politikai képet ismerjük, délkörök és színek és szavak, amelyek kinek örömet, kinek fájdalmat jelentenek. Megfogható, felérzékelhető valóságok. De ismerjük-e az új ember lelki térképét? A tudományos szépségszavával lehet rá válaszolni: Ignorabimus! Sohasem fogjuk ismerni és az elkövetkező generációk végtelen sora is csak tönakat, csendes tavakat, parányi terephullámokat fog majd látni e kor lelki térképének olyan helyein, amelyek a mi szemünkben a Gaurizankarnál is magasabb csúcsokként, a háborgó Atlanti-Océánnál is zavarosabb mélységekként, tomboló vulkánokként tükröződnek. Az erőket, amelyek a lelki csúcsokat feltornosították, ez óceánokat felkavarták, e vulkánokból látát öntenek — mi nem ismerjük meg teljes egészükben, de vannak a lélek kozmoszának térképrajzolói, akik egy-egy odavetett vonallal nemcsak határokat húznak meg, hanem mintha azt is elárulnák, hogy

kartográfusi munkájuk mellett a háború utáni ember mikrokosmosza ható-erővonalainak eredetét egy kissé öbennük is kell keresni...

Goga Oktavián talán nem gondolt önmagára, amikor a világ politikai és lelki térképéről szóló megállapítását az őt ájtatosan hallgató publikummal közölte, de az újságíró, — amint tegnap délelőtt elindult, hogy intervju kérjen Gogától, — úgy képzelte, hogy a csucsal kastély új urát készíteni fogja arra, hogy a sokat emlegetett lelki térkép néhány vonalát húzza meg a lapolvasó közönség előtt.

— Kegyelmes Uram, — kezdte az újságíró az intervju — engedje meg, hogy felelevenítsem az ön életének egy epizódját, amely idestova 12 évvel ezelőtt történt. Akkoriban visszhangzott először Goga Oktavián nevétől a pesti sajtó-berek. Ön ugyanis megírta egy aradi román lapban — válaszképpen Zichy János gróf kultuszminiszternek egy beszédére — hogy a magyar kultúra elzsidósodott...

— Igen, igen, emlékszem! — vág közbe Goga Oktavián és az emlékezés érzése láthatóan jelentkezik arcán. — Zichy gróf azt mondta valahol, hogy a magyar kultúra főlényé asszimilálni fogja a nemzetségeket. Erre én válaszképpen írtam azt a bizonyos cikket, amelyben kifejtettem, hogy a magyar kultúrának erősen szemita szelleme van, tehát, ha következtést kellene levonni abból, hogy a magyar kultúra minket meghódít, akkor ennek következménye az volna, hogy mi románok — elzsidósodunk...

— De emlékszik Excellenciád arra is, hogy a „Nyugat” azzal válaszolt Önnek, hogy felvonultatta egy matiné keretében a modern magyar irodalom nem-zsidó reprezentánsait: Ady Endrét, Móricz Zsigmondot, Babits Mihályt, akik a legkiválóbbak voltak és másokat. Elvégre minden nemzet kultúrájában láthatni a felszínen olyan elemeket, amelyek nem reprezentálják az illető nemzet igazi lelkét...

Temperamentumosan szól közbe ismét Goga:

— Pedig be tudnám bizonyítani önnek, hogy a zsidóság milyen hatalmas, szinte megsemmisítő szere-

pet játszott Magyarország kulturális életében. Abban a cikkemben egyébként nem azt írtam, hogy milyen ez a hatás, hanem csak konstatálni akartam, hogy mi a helyzet. És amikor valaki befogad idegen elemeket a saját kultúrájába, hogyan gondolja az, hogy felszívja, fönkreteresi az ön egyéniséget? Mindezzel feleltem annak idején az ország sorsát akkoriban intéző sovinszta befogásnak!

— Bocsanat, Kegyelmes Uram, — szól közbe az újságíró — ezt az egész epizódot csak egy bizonyos párhuzam kedvéért eleveníttettem fel. Ön ugyanis a tegnap esti Vulcan-ünnepélyen tartott felolvasásában kihangsúlyozta, hogy a politikai térképnél sokkal gyökeresebben megváltozott a lelki térkép. Meg azt is mondta Ön tegnap este, hogy mai problémáink nemcsak lényegileg mások, hanem sokkal komplikáltabbak és távlatosabbak, mint tizegy-néhány évvel ezelőttiek. Ezzel szemben én Goga Oktaviánál nem látom ezt a gyökeres átalakulást: 12 évvel ezelőtt a magyarországi zsidóságot vádolta a magyar kultúra meghamisításával, ma pedig — tantatis mutandis — a romániai zsidóságot!

Goga Oktavián nyugodtan járkal fel és alá a tágas szobában és higgadtan felel:

— En nem gondolom azt, hogy a romániai zsidók meghamisították a román kultúrát. Szerintem különben, ha románok olvasnák önök azokat a cikkeit, amelyek folyóiratomban, a *Yan* Noastră-ban jelennek meg. Ha olvasnák, és megértenék, akkor csak annyi jelentőséget tulajdonítanának nekik, amennyire én aláhúdom azokat. Tény az, hogy én hadilábon állok a bukaresti sajtó egy részével, amelyet éppen zsidók irányítanak. Miért állok velük hadilábon? Először is: azért, mert e sajtó irányítói nem olyan uriember, akik megérdemelnék, hogy az ország közvéleményét ők képviseljék és vezessék. Mert tudni kell, hogy lent Bukarestben sajtó csuallja a közvéleményt és nem megfordítva. Es aki ismeri ezeket az embereket, az tudja, hogy valamennyien egészen köznapi riporterekből vadléttek át olyan publicisztikai mandarinokká... Aki ismeri ez embereket, az, bármilyen politikai nézetén legyen is, feltétlenül igazat ad nekem. Másodszor: annak ellenére, hogy román voltuk egészen újkeletű, ezek az urak mégis a legnagyobb buzgalommal adogatják

az ország közvéleményének a hazafias tanácsokat. Például, ami engem illet, nos, engem is hét év óta folytonosan tanítanak hazafiságra. En ezeket a tanácsokat nem fogadom el, mert azt gondolom, hogy Honigmann ur (a Luptától) sem Rosenfeld ur (az Adeverultól) nincsenek hivatva arra, hogy ők mondják meg nekem: mit tegyek a politikában? Ők már határoztak, amennyiben a román nemzeti párt mellé állottak s most azt hangoztatják, hogy Erdélyben csak ezeknek, vagy azoknak van igazuk. Erre az intoleranciára fölösleges szót pazarolni. Különben is, ha már politikai elveimért harcba keveredtem ennny ellenféllel, ha már rossz viszonyban vagyok Maniu Gynálával és Vaida-Voevod Sándorral, akkor engem nem igen érint az, hogy ellenfeleim táborá Honigmann urral szaporodott. Azt gondolom, hogy a sajtóban csak a talentum és az egyén morális garanciája beszélhet. Csak annyiban tiszteltem a sajtót, amennyiben e két elemmel találkozom benne!

— Csak nem gondolja Excellenciád, hogy az említett bukaresti sajtóvezéreknek sem talentumuk, sem morális tartalmuk sincs! Elvégre Honigmann is, Rosenthal is szolgálták a románság ügyét!

— Ugyan kérem! Volt idő, amikor az oroszokkal álltak összeköttetésben, aztán megint másokkal... De én nem bánom, dolgozzanak, éljenek jól ők is! Csak azt akarom előre kikötni velük szemben, hogy tiszteljenek egy normális hierarchiát és hogy ne akarjanak tanítani. Mert higgye el, hogy intoleranciájukkal, az értékek tulságos átértékelésével nemcsak az országnak, de a zsidóságnak is ártanak ők! Meg vagyok győződve, hogy lehetne találni alapot ebben az országban a békés együttélésre, tekintet nélkül arra, hogy milyen nemzetiséghez, vagy felekezethez tartozik valaki!

— Kegyelmes Uram, önt az integrál-nacionalizmus képviselőjének tartják! Lenne szíves körvonázni ennek az integrál-nacionalizmusnak a programját?

— Felfogásom az, hogy a román népben lelki nivellálást kell létrehozni. Nem szabad ugyanis szem elől téveszteni azt, hogy a mai Románia nemcsak négy különböző államrendszer részeitől alakult ki, hanem, hogy a román társadalom, civilizáció szempontjából a mai állapotában még modernizéri, mert négy különböző kultúra áll a háta mögött. Mostani állapotunkban mondhatnám a parasztság képezi — mint osztály — az egyedüli lelki tényezőt, amely egységes. Egyesíteni kell tehát a felső rétegeket is. Ez a román politika legfontosabb tennivalója és ezt az eszmét kell szolgálnia minden román politikusként. Erre vezethető vissza egész politikai magatartásom, ezt szolgálja a Tara Noastra is. Akik öt-hat évvel ezelőtt nem értettek meg és akikről emiatt elváltam, azok most megértettek és követnek. Talán sokszor épen az volt a hibám a politikában, — ha ugyan ez hiba — hogy messze előre láttam a jövődöbe és siettettem az eseményeket. Ez volna hát az én integrál-nacionalizmusom alapja.

— Ebből a szemszögből nézve, hogyan jelentkezik a népkisebbségi kérdés Kegyelmes Uram?

— Én már sokszor kijelentettem, hogy az a bizonyos nivelláló munka a román nép belső ügye. Mert ugyan ki másra tartozik az, hogy

miképpen forr össze a román nép? A kisebbségi nemzetek önmagukban különálló és ők csak folytassák tovább a maguk természetes normális életét, fejlődjenek nyugodtan és ugyanazon az alapon, amelyen mi románok éljük a mi nemzeti életünket. A román nép nem fog egyetlen népet sem háborgatni belső fejlődésében, nem fogja kívánni más népek elrománosodását — és mondhatom, igen rossz szolgálatot tesz a román államnak az, aki például a magyarságtól azt követeli, hogy lemondjon nemzeti eszméiről. Aki ezt kívánja, az robantó anyagot visz be az ország politikájába.

— Kegyelmes Uram e kijelentésének lesz-e valami reális konzekvenciája az Averescu-párt kormányrajutása esetén?

— Ha egy politikus a jövőre nézve mond valamit és e kijelentésének értelmét meg akarjuk állapítani, akkor előbb garanciát kell keresnünk az illető politikus múltjában. Nos, ami engem illet: abban az időben, amikor kormányon voltam és amikor az erdélyi magyarság még teljes politikai passzivitást mutatott, nekem alkalmam volt szűkebb körben bebizonyítani, hogy ezt a felfogásomat akkor is megtartom, amikor le kell vonnom a konzekvenciákat. Azóta mi, avereszkánusok, tovább mentünk és mint tudhatja, megkötöttük a magyarsággal a csucsai paktumot. Mondhatom, hogy legfontosabb politikai ténykedéseim közé sorolom ezt a megegyezést, amelyet én kezdeményeztem. Három évvel ezelőtt még ugyancsak felzudultak ellenfeleim, amikor hangoztattam, hogy a magyarsággal keresni kell a megegyezés útját. Ma már ezek az ellenfeleim is belátták, hogy az én álláspontom a helyes — és most már ők is hangoztatják, hogy a magyarsággal minden ügyet békésen kell elintézni. Egyébként, mi néppártiak híven megtartjuk azt a kötelezettséget, amit a csucsai paktumban vállaltunk. Mi tisztességes fegyvertársak akarunk lenni.

— Excellenciád tegnap este a tisztelekre rendezett banketten olyan kijelentéseket tett, amelyekből sokan arra következtetnek, hogy a néppárt erdélyi elemei és a román nemzeti párt között fennforog a közeledés lehetősége!

— Nem feltétlenül szükséges politikai térre is átvinni a kombinációt. Én azon a banketten feleltem Lazar Aurél dr-nak. Lazar ugyanis azt mondotta, hogy milyen szép volna, ha a lelki béke, ami a Vulcan-ünnepen létrejött a románok közt, továbbra is fennmaradna. Én azt feleltem erre, hogy egész életemben azért harcoltam, mert hittem az eszmékben, amiket hirdettem. Ma is harcolok, azonban ez nem jelenti azt, hogy valami lelki béke létre ne jöhessen Erdély értékes román elemei közt, mert — mondottam — elveim összeegyeztethetők ezzel a lelki békével. Azt sem tagadtam, hogy híve vagyok az értékes erdélyi elemek egy párta való tömörülésének. De hangoztatom, hogy a fuziók embere vagyok és nem az együttműködésé.

— Gondolja Excellenciád, hogy valami pozitív politikai eredményük lesz e kijelentéseknek?

— Nem lesz semmi eredményük. Ismerem már én a magam politikai embereit. Azért megyek előre a magam útján...

Erdős Iván.

MOZI

— Hangos kacagás töltötte be minden este az Apolló nézőterét, mióta Egy romantikus éjszaka következményei nagyszerű amerikai vigjáték van műsoron. A sok dráma után jól esik a közönségnek egy kis derült jókedv, ami erről a pompás filmről árad feléje. Constantz Talmadge közvetlen művészlátása, nagyszerű humora egy pillanatra sem hagyja megszünni a nevetést. Megelőzőleg a „Bagdadi tolvaj” világhírű mesejáték rendkívül szellemes paródiája kerül színre. Ez a burleszk ötletesen figurázza ki az igazi Bagdadi tolvaj egyes jelenetét, úgy, hogy az Apolló mai műsora a legfrissebb és legeredetibb humort képviseli.

— Viktor Sardou, a híres és népszerű író legsikerültebb alkotása, a „Madame Sans Gêne” látható ma, szerdán a Dorian-filmszínházban. A 10 felvonásos filmet Leonce Perret, a „Königsmark” rendezője rendezte filmre. A címszerepet a nagyszerű Glória Swanson alakítja. Kivüle még Charles de Roche a „Tizparancsolat” főszereplője és Arlette Marchal, a „Rabszolgakirálynő” főszereplője játszanak a darabban. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. — Jön: „Circe” a főszerepben Mae Murray.

HEYMAN-SZINKÖR

Csütörtök: A megijodás tragédiája. Főszerepben Conrad Nagel, Adolf Menjou.

Péntek: Megijodás tragédiája. A modern élet drámája 7 felvonásban. Főszerepben Adolf Menjou, Eleanor Boardman, Conrad Nagel. Pénteken: Elene Chercnez egyetlen concertje, este 9 és fél órakor.

Szombat: Megijodás tragédiája. A modern élet drámája 7 felvonásban. Főszerepben: Adolf Menjou, Eleanor Boardman, Conrad Nagel. Malec nyomozás alatt, burleszk 2 felvonásban.

— Vörös műsor. Az ujesztendő első nagy filmalkotása. A megijodás tragédiája, a leghíresebb amerikai rendező, Hobart Handey kezei közül került a világpiacra. A főszereplők közül Adolf Menjou a „Cárnó” minisztere ebben az alakításában önmagát mulja fölül. A

nagyvárosok romlott erkölcs, igazibb alakításban még filmben nem jelent meg. Jön: MIARCA

Országos Gyógyszerész Bál
Január 23-án
a Kereskedelmi Csarnokban

Repülés a föld körül
13 nap alatt

Rövid, kitűnő hangu ZONGORA
35 ezer leierit
STERNBERG-nél

Leltár miatt az alantí árakat számoljuk 10 napig

Mély és lapos tányér	16 L.
Alpaca evő kanál, villa	60 L.
Alpaca kávé kanál	30 L.
Vizes készlet, kristály	62 L.
Boros készlet, kristály	63 L.
Likörös készlet, kristály	55 L.
Majolika tortalap	85 L.
Kenyérkosár nickel	95 L.
Teáscsésze vendéglői	35 L.
Mocca csésze vendéglői	25 L.
Husvágógép patent	300 L.
Virágváza, színes	25 L.
Bonbonier színes	30 L.
Eladás nagyban — kicsinyben	

Táblaúveg — keretezés

Frații KOMLÓS Testvérek
gyári raktár — nagykereskedés,
Oradea—Nagyvárad, Jorga M.
(Zöldfa)-utca 13.
Telefon 3-72.

Deczky-nél

készülnek a legszebb kivitelű
estélyi cipők
2178
24 óra alatt
hozott anyagból is.
Avram (Kossuth)-u. 2. udvar.

Figyelem!

Ne mulassza el butorszövet, hencsertakaró és kárpitos anyag vásárlásánál

BACK BERNÁT

nagy raktáráról és olcsó áraitól meggyőződni. Részletre is árulok. Portál eladó. 2320-I

Gonda Testvérek
cipőáruházában
Bul. Reg. Ferdinand 5. Kérjük kirakataink megtekintését

Vas- és rézbudorok
nagy vá asztékban és olcsón kaphatók **KUN ADOLF**
vaskereskedésében. Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 3.

Karikagyűrűk és minden más ékszerek 2134 **Uránál** N. Jorga 8. (Zöldfa)-u.
hallatlan olcsó árban kaphatók

Szenzációs bírói ítélet egy magyar fajvédő lapról

Felmentették, aki azt írta, hogy a szegedi Új Nemzedék képviseli az igazi destruktíót

— Budapesti Indósióntk távirata —

Rendkívül érdekes ítéletet hozott tegnap délután a szegedi törvényszék büntető tanácsa. Felmentette a rágalmazás vádjáról a Délmagyarország című szegedi napilap cikkíróját és ítéletében

súlyos, eddig bíróilag még nem állapított tényeket mondott ki a szegedi ébredők hivatalos lapjáról.

Ez a bírói ítélet forduló pontot jelent a kurzus történetében, s a szenzációt keltő bírói indoklásnak minden jel szerint meglesznek a messzeható következményei.

Az elmúlt év tavaszán történt, hogy a szegedi ügyvédek, a bekebeli szokáshoz híven, az egyik szegedi vendéglőben a fehér asztal mellett barátságos összejövetelt tartottak. Ez volt az első eset a háború óta, hogy a fehér asztalnál összegyűltek a szegedi ügyvédek, vallásra való tekintet nélkül. A vacsorán Dobay Gyula dr., a kurzus első szegedi kormánybiztos főispánja, a szegedi fajvédők lapjának, a szegedi Új Nemzedéknek öt év óta főszerkesztője, figyelemre méltó pohárköszöntőt mondott. A pohárköszöntőben hangsúlyozta a társadalmi béke szükségességét, valamint azt, hogy

ne csak az ügyvédek jöjjenek össze felekezeti különbség nélkül, hanem a társadalom összes rétegeiben is

ez a béke legyen úrrá. Burger Béla dr. ügyvéd a felkínált keltő felszólalás után telefonon jelentette a történeteket a Délmagyarország szerkesztőségének, amely azután bemondásai alapján cikket közölt a vacsoráról. A cikk a felszólalás jelentőségéhez mérten foglalkozott a vacsorával és hozzáfűzte azt, hogy ne csak fehér asztal mellett, hanem

abban a lapban is ilyen hangulat kell megütni, amely Szegeden az igazi destruktíót képviseli, izgat és uszít.

E kitételek miatt Dobay Gyula dr. becsületsértés és rágalmazás címén pert indított.

A felelősséget Burger Béla dr. ügyvéd vállalta el. Ebben a perben, amely nagy érdeklődést keltett, elrendelték a valódiság bizonyítását.

A tegnapi tárgyaláson Burger Béla dr. hatalmas bizonyítási anyagot terjesztett elő. Nem kevesebb, mint

62 lappéldány közel száz cikket olvasta fel,

amelyekből a bíróság levonhatja azt a következtetést, hogy valóban izgat, uszít és destruál a szegedi ébredők lapja. Ezenkívül a bírósági ítéletek és büntető iratok egész legióját sorolta fel, amelyek azt bizonyítják, hogy a Szegedi Új Nemzedék

munkatársait egymásután ítélték el hol rágalmazásért, hol felekezeti elleni izgatásért.

A bíróság ítéletét rövid tanácskozás után Wild Károly elnök hirdette ki.

A törvényszék Burger Béla dr. felmentette a perrendtartás 326. szakasza alapján és az összes büntetői költségek

viselésében marasztalta el a főmagánvádlót.

Az ítélet indoklása szerint a felolvasott cikkek, bírói ítéletekből és iratokból tényként alapította meg a bíróság, hogy a szegedi

Új Nemzedék a zsidóság ellen és az ellenkező politikai meggyőződésű tömegek ellen izgatott és uszított.

Valónak fogadta el a vádlottnak védekezését és állításait és

megállapította azt, hogy az inkriminált kifejezések a valódiságnak megfelelnek.

Arra vonatkozóan, hogy ez a lap a

Miért változott a selyem kavicsa Igy hajlotta be a bécsi cég hatszáz ezer lejes követelését Szende Károlyn

A Nagyváradai Estilap adott hírt először arról a titokzatos szállítási panamáról, amelyet a kereskedő körökben előkei hírű Alpendische Tuchfabrik r.t. egyik igazgatója követelt el. A bécsi cég, mint ismeretes, 600 ezer lej értékű selyem kötött és szövött-áru helyett selyempapírosba csomagolt terméskövet küldött nagyvárad megrendelőjének a Breuer és Balla számítógépcég, illetően annak megajója, dr. Alpar Ferenc részére. Alpar dr. a tekintélyes summát ki is fizette és csak a váradai vámhivatalban derült ki, hogy az Alpendische Tuchfabrik milyen hallatlan visszaélést követett el.

A nagyváradai szállító-cég egyik főnöke, Balla Jenő, a rejtély kiderítése végett Bécsbe utazott, ahol — mint egy Váradra küldött táviratában jelzi — kétséget kizáróan megállapította, hogy a követelt maga a cég csomagoltatta be. Hogy az ismert céget mi készítette erre a kereskedelmi életben szinte egyedülálló lépésre, erre vonatkozóan a távirat nem nyújt közelebbi felvilágosítást.

Az Estilap bécsi munkatársa a titokzatos ügyvel kapcsolatosan most a következő érdekes részleteket közli:

— Az Alpendische Tuchfabrik bécsi irodájában nem-hogy tagadnak, de szinte büszkélkednek a jól sikerült panamával. Naponta százával kapjuk a gratuláló leveleket — dicsekszik a részvénytársaság egyik igazgatója. — Az ügy előzményei különben a következők:

— Szende Károly, aki Nagyváradon selyemcsempészsé miatt le lett tartóztatva, tizenöt ezer svájci frank értékű árut vásárolt tőlünk másfél évvel ezelőtt. Szende, aki időköz-

valódi destruktíót képviseli, az indoklás szemelvényeket sorol fel. Felsorolja például, hogy az a lap, amely a többi között ezeket írja:

„Törökországban már kivégezték a Weissfeld-Vásonyia-
lat, a Sándor Pálkat, és nálunk ezt még nem tették meg...”

az a lap, amely leírta hasábjain — mondotta tovább az indoklás — hogy „piszkos vagy azért, mert zsidó vagy”, az a lap, amely rituális diktatúrát írt, vagy pedig azt hangoztatja, hogy:

„Hova sülyedtünk te akkor, amikor a zsidó egyenlő lett a magyarral”.

romboló és pusztító hatású és így a szegedi Új Nemzedék a destruktíót képviseli.

Az ítéletet halálos csendben hallgatták végig a tárgyalási teremben felsorakozott ébredők, majd Dobay Gyula dr. sápadtan és alig hallható hangon jelentette be fellebbezését az ítélet ellen.

ben visszatért Bécsbe, többszöri felszólítás dacára sem volt hajlandó fizetési kötelezettségének eleget tenni.

— Szende nemrégiben újból beállított irodánkba. Nagy előzékenységgel fogadtuk, gondoltuk, hogy tartozásának rendezése végett keresett fel bennünket. Kiderült, hogy erről szó sincs, hanem egyik váradai megbízója számára kíván több mint félmillió megrendelést tenni. Akkor érlelődött meg bennünk az a gondolat, hogy már elveszettnek hitt követelésünket biztosítani fogjuk. Színelég belemertünk az üzletbe és a megrendelt árurol szabályszerű „Liefersemt” szállító levelet állítottunk ki. Amikor a pénztárnál Szende a hatszáz ezer lejt lefizette, az összeget fennálló régi tartozásának kiegyenlítése címén, — javára írtuk. A többit már önként is tudják. A kövekkel telt ládákat fel-

adtuk a váradai szállító-cég címére, ahol a vámolásnál kiderült aztán minden.

— Ilyen módon jutottunk hozzá az elveszettnek hitt követelésünkhöz. Hogy Szende megbízói hogy jutnak hozzá a hatszáz ezer lejhez, az reánk egyáltalán nem tartozik. Az Alpendische Tuchfabrik csupán Szendével állott obligóban és miután a trükk sikerült, az ügy további része bennünket egyáltalán nem érdekel.

Most már csak az a kérdés, hogy a bíróságnak is ugyanez lesz-e a véleménye.

Nagyváradai árfolyamok

Magyar korona	320—	áru	318 pénz
Dollár	22150	„	22250
Cseh korona	660	„	662
Svájci frank	4305	„	4315
Osztrák schilling	3135	„	3145
Francia frank	835	„	840
Angol font	1083	„	1084

A mai zürichi nyitás

BUDAPEST 23250

BERLIN	12325—	PARIS	1940—
NEW-YORK	51775	PRAGA	1534—
LONDON	2514—	B. PEST	7255
BECS	7290		

Bel- és külföldre szóló vasuti jegyek a Hegedüs Hirlapiroda menetjegysztályán kaphatók. Hálókocsjegyeket kizárólag ez a menetjegyroda árul.

AZ EMBERBARAT

— Vezérigazgató ur, ön híres a jótékonyaságról... egy rejtetes nyomorban sínylődő család érdekében jövök. Az apa meghalt, az asszony beteg, munkaképtelen, a gyerekek éheznek és néhány nap múlva kiteszik a lakásukból is, ha nem ízetnek házbért...

— Szegények... És maga jó ember, kicsoda, hogy a szíven viseli a sorsukat?

— Én, kérem, a háziur vagyok.

Milyen számokat kell bevinni az Estilaphoz?

Az első sorsolás pontos terminusa

Az Estilap ingyenes ajándéka olyan érdeklődést keltett a közönség körében, amilyenre még vidéki újság hasonló akciója iránt talán sohasem nyilvánult meg. Az olvasók azonban még most sem ismerik pontosan a sorsolás feltételeit, különösen nincsenek tisztában a terminusokkal. Sokan

már most is egész csomó lappéldányt hoznak be a kiadóhivatalba, holott több ízben megírtuk, hogy az első sorsolás kezdő határideje január 21-ike.

Ismételten felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy

január 28-án, január 29-én és január 30-án kell jelentkezni az Estilap kiadóhivatalában az

ingyenes sorsjegyekért.

E nap bármelyikén a kiadóhivatal, a Hegedüs Hirlapiroda mindenkinél, minden formáság nélkül azonnal kiadja a sorsjegyet, aki behozza

az Estilap január 21, 22, 23, 25, 26 és 27-én megjelent számainak első oldalait.

Más lapok nem jogosítanak a sorsolásban való részvételre, január 25-én

már a második sorsolásra kell a lapot eltenni, amely az első sorsolást követő héten lesz megtartva. Az erre vonatkozó részleteket legközelebb közöljük.

Az első húzás január 31-én lesz, a díj egy vagon tűzifa.

UP? **Alkalmi butorüzlet** **UP?**
Hol a legutányosabb árban vehet, ugyanott veszek butorokat, szőnyegeket, Wertheim-kasszát, zongorát, régiségeket, porcellánokat stb. Megbízásra házhoz megyek.
Butor és Szőnyeg
2264
Várkapu-utca 1. Ujvilággal szemben.

Kereskedők figyel-
mébe!

Mielőtt csomagoló
papírt venne, nézze
meg a Hegedüs Hir-
lapiroda olcsó cso-
magolópapír árait.

Kalap csomagoló
színes

Szürke erő-csoma-
goló

Sajt- és vajcsoma-
goló-papírok a leg-
olcsóbban vásárol-
hatók.

Telefon 458.

Telefonon megren-
delt árut azonnal
elküldjük.

Soha nem volt alkalma beszerezni

**egész új nagy ebédő-sző-
nyeg, hencser-lakaról,
plédel, egész új madár
jávör hálól, mint most.**

2232 Strada D Xenopol (Lakatos-utca) **3.**

CONVOCARE.

Soc. Anon. pentru Inchirierea Hotelului si Bailor de Aburi Rimanoczy va tine adunarea generala la 23 Ianuarie a. c. orele 11 in localul propriu. Ordinea zilei: Stabilitirea bilanțului anual. 2395

Directiunea.

**Elutazók
figyelmébe!**

Vízumát

leggyorsabban elintézi
a Hegedüs Hirlapiroda

	LEI
Magyar vízum	560 1 utazás
Cseh	610
Osztrák	640
Francia	1195
Szerb	950
Olasz	700
Német	750

APRÓ HIRDETÉSEK

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó hirdetési ára 4 lei. — Vastagabb betűvel 8 lei. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lei. — A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Állást keresőknek 50% engedményt ad az ESTILAP

LAKÁS

2 (esetleg 3) szobás modern lakást keresek, lehetőleg központban. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 541

BUTOROZOTT szobát keresek esetleg ellátással Olasziban közép-korú férfi. Cimet „Február 1” jelígre a kiadóba kér. (Ny) 541

ELEGANS butorozott szobáért jó bért fizetnék. Cimet Hegedüs Hirlapirodába kérek. 571

ELEGANSAN butorozott szoba központban 2—3 fiatalembernek teljes ellátással kiadó. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 586

KERESEK központban 2 szobás lakást lelépéssel. Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. 582

2 parkettás szoba, konyha, fürdőszoba, mellékhelyiségekkel 1 évre butorozva kiadó. Havi 3000 leiért. Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. 581

ALKALMAZÁS

NAGYON értelmes, feltétlenül megbízható, becsületes fiú, leserelt katona, magyarul és románul jól tud, irodaszolgáinak, raktárnoknak ajánlkozok; más állást is vállal. Cime a Hegedüs Hirlapirodában. 517

TISZTVISELŐ fiatalember éves gyakorlattal (gép és gyorsírást tud) irodai alkalmazást keres. Cimet Hegedüs Hirlapirodába kér. 542

ÜGYES fiú Estilap árusításra felvétetik. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 547

JÓL főző mindenek 3 tagú családnak azonnal felvétetik. Faragó, Moldova (Kálvária) utca 20. 566

MINYÓ Illés boltiszolgáinak ajánlkozok vagy egyéb foglalkozást elvállal. Cim: Eliade Radulescu (Pál) utca 46. Egri lakásba. 563

MOSÓNÓ, ki gyönyörűen vasal ajánlkozok. Nagytakarítást is vállal. Csukás Ágnes, Keskeny-u. 22. 570

INTELLIGENTES Fräulein sögleich gesucht. Paul Német, Str. Alexandri 9. 569

RÖFÖS segéd helybeli ismeret-
séggel felvétetik Sonnewirt Textil-
engros, Avram Jancu (Kossuth)
utca 13. 585

FIATAL segéd, azonnalra felve-
tetik Horovitz cukorka üzletbe. 587

ADÁS-VÉTEL

JÓKAI Mór: Szeretve a vér-
padig, Kárpáthy Zoltán, Új földes-
ur, Mire megvénülünk, Aranyem-
ber című könyveit megvételre ke-
resem. Cim a Hegedüs Hirlapiro-
dában. 504

ELADÓ rövid női szilkskin bun-
da. Megtekinthető Masits szücsnei
Vlahuta (Szent János) utca. 501

KÖBOR Tamás: Ki a Ghetből
című könyvét megvételre ke-
resem. Cim a Hegedüs Hirlapiro-
dában. 519

KLASSZIKUS regénytár kötete-
ket megvételre keresek. Cim He-
gedüs Hirlapirodában. 521

MODERN német szépirodalmi
regényeket megvételre keresek.
Cim Hegedüs Hirlapirodában. 549

MEIDINGER-vaskályha olcsón
eladó. Mihály herceg (Gerliczy)
utca 14. Hermanné. 575

DUMAS: Három Testőr megvé-
telre keresték. Cim Hegedüs
Hirlapirodában. 575

RÖVID zongora béreadó.
Hegedüs Hirlapirodában.

MAGANHAZ elfoglalható 3
bás lakással eladó. Dr Zoltán,
roly herceg (Szilágyi Dezső) u.
4. szám.

BIEDERMAYER szalon nagy
olcsón eladó. Titu Maiore
(Menház) utca 5. kapu alatt. 5

KÜLÖNFÉLÉK

TARSULNEK 100.000 lei tök-
vel üzlethez vagy vállalatához. Ci-
mel „Szorgalmas tevékenység”
jelígre a Hegedüs Hirlapirod-
ában. 58

MOSAST vállal özv. Pajner le-
réné, A. D. Tichindeal (Füred)
utca 9. 57

PÉNZES társat keresek 50.000
leiel műtárgykereskedéshez. Cim
Hegedüs Hirlapirodában. 58

GÉPAJOUROZAST a legszebb
kivitelben, 5 leiért méterért vállalt
Erbstein, Cuza Voda (Szacsava)
utca 28.

**Legolcsóbb,
legszebb ajándék**

a könyv

**Pompás regények,
Ifjusági iratok,**

Idegen és magyar írók
művei, tudományos
munkák, versek,
Mesekönyvek,
Zeneművek

**Hegedüs
Hirlapiroda
könyvosztálya**
Telefon 458.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

Megnnyit

a Hegedüs kottakölcsönző

Letét — — — — — Lei 200.—
Előfizetés havi — — — — — Lei 80.—
A kölcsönkönyvtárral együtt havi Lei 100.—

1. Egy előfizetés naponként 3 szám kölcsön-
zésére jogosít, melyek 10 napon belül való ki-
csérélése kötelező.
2. Az előfizetés bármely napon kezdődhet és
mindig egy hónapra szól.
3. Minden előfizető havonta egy divatos tán-
cot, dalt, vagy magyar nótát kap ingyen.
4. Az előfizetés megszűnésekor, ha a zene-
műveket kifogástalan állapotban visszakaptuk,
a letétet visszaléteztük.

A kölcsöntárban csak zongorára, hegedűre,
hegedű-zongorára és ének-zongorára megjelent
művek vannak. Örjási választék a klasszikus
és modern zeneszerzők legismertebb műveiből.

Bach, Beethoven, Chopin, Haydn, Liszt, Men-
delsohn, Schubert, Schumann, Tschaikovsky,
Weber, Bartók, Brahms, Dvorák, Bruch, Drdla,
Gounod, Grieg, Hubay, Kreisler, Moskovszky,
Saint Saens stb. stb.

Operák, operettek: D'Albert, Bizet, Delibes,
Gounod, Halévy, Leoncavallo, Mascagni, Puccini,
Thomas, Verdi, Strauss, Offenbach, Wag-
ner, Fall, Kálmán, Lehár, Zerkovitz, Gilbert
stb. stb. minden számottevő műve teljes kivo-
natban és részletekben.

Albumok, nótáskönyvek, modern táncok,
dalok, magyar nóták a legutolsó újdonságokig
naponta kiegészítve.